

У Е Ж

БРОЈ 485

БЕОГРАД, 29. МАЈ 1948

ИЗЛАЗИ СВАКЕ СУБОТЕ

ПРИМЈЕРАК 3 ДИНАРА

— Другови, лако ћемо с тим теговима, паšће они сами — дај да прво svalимо овај терет!

XITOSKI GANGSTERAJI

Teži slučaj Džordža Polka

KRIMINALNE priče obično počinju ubistvom. Atmosfera mora da bude jeziva, recimo: tamna noć, prazna ulica, može čak, radi efekta, da pada kiša. Jedan usamljen čovjek prolazi ulicom. Odjednom iza ugla ispada pred njega nekoliko ljudi. U noći odjekuju trideset puta revolverski pucaji. Čovjek pada mrtav, pogođen sa dvadeset sedam metaka.

Priča se razvija sve u tom smislu.

Mi bismo htjeli da vam ispričamo jednu kratku kriminalnu priču. Ne bi bilo rđavo početi u sličnom tonu. Dakle:

Solun. Noć. Mračna, pusta ulica. Grad je utonuo u jezivu atmosferu opsadnog stanja. Iza ugla pojavljuje se jedan čovjek.

To je Džordž Polk, američki novinar, izvještač radio-stanice »Kolumbija«. On žuri u hotel, kombinujući usput dopis o zvjerstvima atinske grčko-američke vlade, o masovnim egzekucijama, o logorima smrti, o strijeljanjima žena, djece, staraca i boraca protiv nje-mačkog okupatora, o gladi i nezaposlenosti u neoslobodjenim krajevima, o teroru pobjesnijih monarhofašista, o fatalnom američkom učešću u uništavanju Grčke. Odjednom pred njega ispada nekoliko naoružanih ljudi. Oni munjevitom brzinom ispaljuju na Polka serije revolverskih metaka. Izrešetav kuršumima, Polk pada.

No, to nije i kraj priče. Ona se razvija dalje u istom kriminalnom duhu:

Atinski ministar unutrašnjih poslova sjedio je zavaljen u fotelju i slušao izvještaje o likvidaciji novih grupa građana. On je bio sasvim ravnodušan i hladan kao frižider iznutra. Izvještaji ga nisu uzbuđivali, jer ih sluša svaki dan.

Odjednom skoči kao oparen, kako se to obično kaže.

— Šta? Jeste li vi ljudi? Šta buncate? Ubijen američki novinar! Kako se zove? Džordž Polk... A, Džordž Polk!

Ministar duboko odahnu, pa se opet umiren spusti u fotelju.

— Što odmah ne kažete da je Polk u pitanju. Tako ste me presjekli. No, hvala bogu. Ala je taj Polk bio nezgodan čovjek! Stalno se petljao s nekim stvarima koje ga se uopšte ne tiču. Strašno nas je optuživao. Tako je ružne dopise davao o

nama da sam odmah znao da će ga đavo odnijeti. Uostalom, oni su nam sami naredili da ga udesimo.

Tu se priča malo prekida i nastavlja se ponovo u Solunu. Naime, istoga dana gospodin ministar je letio avionom za Solun. Žurio je da »lično« povede istragu. To ostavlja utisak kao da je atinskoj vladi strašno stalo do toga da otkrije ubice i primjerno ih kazni, jer američkom narodu mora se dati neko obavještenje, a ne može se tek naprosto reći: »Polk je ubijen i — kvit!« Mora da bude i malo kurtoazije, tek reda radi.

— Kako je ubijen Polk? — pitao je ministar.

— Revolverskim meci-
ma, gospodine ministre.
— Ko ga je ubio?
— Oh, gospodine minis-
tre, nagrade su već ispla-
ćene!..

— S predumišljajem ili
bez predumišljaja?
— Bez ikakvog predomi-
šljanja, gospodine minis-
tre. Čim je naišao, pu-
cali smo.

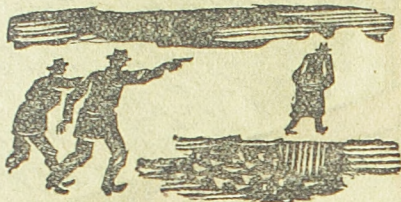
Time je »lična istraga« bila završena. Ministar je odmah preko radija dao izjavu: »Ubistvo Džordža Polka je teži slučaj!«

Polkov slučaj skinut je s dnevnog reda. Ali samo u Grčkoj. U Americi su komentari tek počeli. Jedan Polkov kolega objavio je da je Polk ubijen »zbog toga što je mnogo znao«. Ali, što je znao — znao, znaju i drugi pa čute. Nesreća je što je Polk javno objavli-
vao to što je znao. A to ne valja. Ne valja ni s grčke ni s američke tačke gledišta. Osim toga, Polk je bio na putu da posjeti slobodnu teritoriju Grčke. Obetao je da će američkom narodu da otkri-
je prave krivce za nesrećnu sudbinu Grčke. A to ne valja ni s američke ni s grčke tačke gledišta.

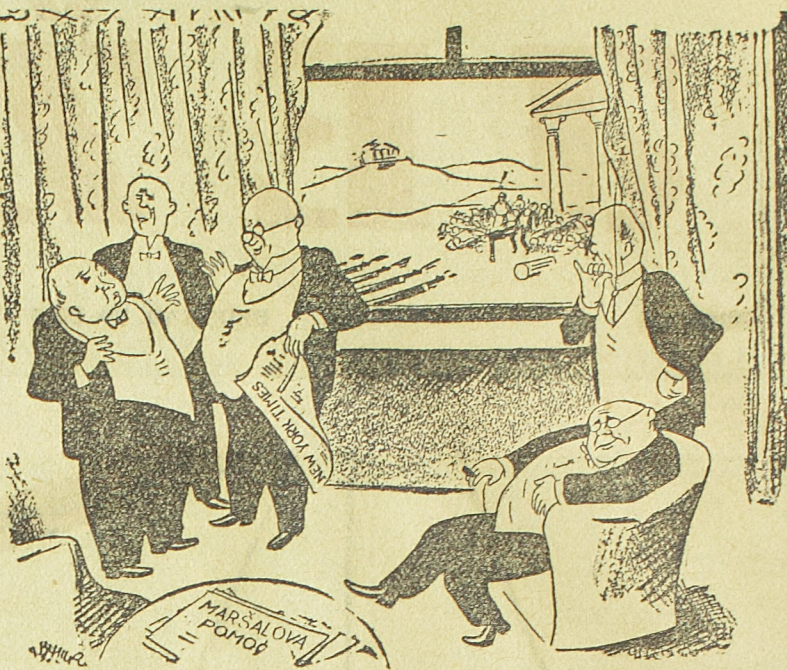
Polk je došao samo do Soluna. Do one mračne ulice gdje je pao pogođen sa dva-
deset sedam revolverskih metaka.

Tu je upravo i počela ova naša mala krimi-
nalna priča. Tu se i završava. Nema smisla ulaziti u sve detalje, pogotovu kada atinska vlada nije uspjela da pronađe ubice — »pošto je to teži slučaj«.

A. P.

S američke tačke gledišta

— Napadaju nas sasvim neopravdano. Mi se ne miješamo u tuđe stvari, već branimo samo svoje interese.

KO KOGA UGROŽAVA

Strašne vijesti američke štampe

Džon Dillinger-Junior, ugledni član republikanske stranke u Kongresu, došao je kući te večeri kasnije nego obično i prilično zamuran. Zadržao se u klubu, gdje je bila diskusija o tome koliko Sovjetski Savez ugrožava zapadnu hemisferu. Vjeron tradiciji koju je, zajedno sa imanjem, naslijedio od svoga oca Džona Dilingera-Seniora, eksploatatora nafte u Venezueli, bakra u Čileu, kalaja u Boliviji, itd. Dillinger-Junior dobio je još mnoge koncesije u raznim dijelovima svijeta. I sad još treba nekome da dokazuje tako prostu i očevidnu stvar kao što je suprotnost između hipermiroljubive politike SAD i agresivne politike Sovjetskog Saveza, koji ne ostavlja na miru nijednog poštenog građanina zapadne hemisfere, što on najbolje osjeća na svojoj koži.

Dillinger-Junior legao je u krevet, sijalicu nije gasio, a poslije

izvjesnog vremena mašio se rukom za štos novina koje su ležale na noćnom stočiću. Njegovu pažnju privukao je jedan naslov, u kome je stajalo od riječi do riječi:

»Sovjetski Savez podiže velike aerodrome u Meksiku, samo na nekoliko desetina kilometara od granice SAD.«

— Ama, nije moguće! — pomisli Dillinger-Junior. — Kakav je to glupavi list koji truća ovakve besmislice?

Zaprepastio se kada je na listu vidio njemu tako dragi natpis: »Njujork Tajms«. Čitao je dalje:

»Sovjetski Savez snabdijeva ratnim materijalom i rukovodećim kadrom trupe u Gvatemali na osnovu poznatog Molotovljevog plana.«

— Šta sam ja govorio! — razmišljao je Dillinger-Junior. — Čudno je da još ima budala kojima to treba dokazivati. Ne razumijem samo šta traže u Gvatemali, kad tamo, koliko mi je poznato, nema petroleja?

Dillinger-Junior uze zatim »Chicago Sun« i pogled mu odmah pade na jedan upadljiv naslov:

»Sovjetski ratni brodovi čine prijateljsku posjetu lukama Brazilije. Politički krugovi smatraju da ova posjeta nije bez veze s izborima koji će se uskoro obaviti u toj zemlji.«

— Sa mnom kao da nije nešto u redu — nervirao se Dillinger-Junior. — Tako drske povrede i ugrožavanja zapadne hemisfere, a ja o njima tek sad saznajem.

»Član sovjetskog Kongresa Erlovski izjavljuje da će biti najsrećniji onda kada atomske bombe budu zasule Njujork.«

Od uzbuđenja, Džon Dillinger-Junior skoči s kreveta i jedva se održa da ne padne. On grčevito pritisnu zvonce za svoga sobara, koji istog trenutka utrča unutra, kao da je nprestanio čekao iza vrata na gospodarev poziv.

— Džimi, — zapovijedi mu gazda, trljajući sanjive oči — pročitaj mi ovo naglas.

Džimi stade da čita: — »Član američkog Kongresa Erl izjavljuje da će biti najsrećniji onda kad atomske bombe budu zasule Moskvu.«

— Sad ovo. — »Ratni brodovi SAD čine prijateljsku posjetu italijanskim lukama...«

— Dosta, Džimi. Možeš ići — reče Dillinger-Junior s uzdahom olakšanja. A zatim dodade, za sebe: — Znači, sanjao sam. Zato je sve ispalo naopako.

Pa se onda okrete zidu i zahrkano pravednika.

M. R.

ČUDNO BJEKSTVO

Jugoslavenski ratni zločinci »uspjeli su da pobjegnu« iz logora »Y« (Ipsilon) u iks-pravcu.

Britanske okupacione vlasti, koje su o njima vodile računa, ne mogu da se načude kako su toliki ljudi mogli da pobjegnu, pogotovu kad ih niko nije čuvao!

U OPTICAJU

U Transjordaniji onomad su puštene u opticaj nove banknote sa slikom kralja Abdulaha, koji je takođe pušten u opticaj, ali ne za transjordansku već za sasvim drugu monetu.

ZIV ODZIV BIRAČA U JUŽNOJ KOREJI

Sa ostrva Čedzi (Južna Koreja) javljaju da su tamošnji birači demolirali sve izborne prostorije i otišli u planine. Američke vlasti, začudo, nisu zadovoljne ovakvim rezultatom marljivo pripremljenih izbora, dok birači smatraju da su sasvim nedvosmisleno dali svoj glas.

KVALIFIKOVANI

U »novoju« rimskoj vladi postoji dužnost ministra za italijansku Afriku. Milionima Italijancima izgleda, međutim, da su se svi članovi vlade prihvatili unosne, ali nesigurne dužnosti ministara za američku Italiju.

NEOBIČNA VIJEST

Na albansko-grčkoj granici za posljednja 24 časa monarhofašistički vojnici izvršili su samo tri provokacije.

POHOD OSVETNIKA

Karikatura sa izložbe češkog slikara Antonijina Pelca, koja je otvorena u Čehoslovačkoj čitaonici u Beogradu.

Sitne domaće vijesti

Kad brijeg neće Muhamedu...

Čim su seljaci iz Dolnog Kojara kraj Kumanova čuli da je u njihovu zadrugu prispjela roba za prodaju po vezanim cijenama, krenuli su da realizuju svoje bonove. Realizovanje, međutim, nije uspelo, jer su u zadruzi glavne pozicije zauzimala ženske svilene čarape i svileni veš, dok od seljačkog platna i šajaka nije bilo ni mustri. Kako opet u zadrugama u Kumanovu ovi posljednji artikli poodavno stoje i ne nalaze prođu, smatra se da je potrebno samo da se izvrši zamjena robe u jednoj akciji selo-grad.

Razveži pa veži

Dugo vremena oblijetali su seljaci svetonikolskih Đudanaca oko svoje zadruge, e da bi je nekako nagovorili da otpočne trgovinu po vezanim cijenama. Ali nabavljač i magacioner ni opepeliti: „Pa to bi se samo mi vezali većim poslom! Manje rasprave, mirna glava!“ Da bi omogućili da im glava bude još mirnija, seljaci su riješili da ih oslobode svih veza sa zadrugom.

Vaspitna sistematizacija

Nastavnik gimnastike II muške gimnazije u Sarajevu sistematizovao je slabe đake u zvanje „bilmeza“ pa ih tako i zove. Kao dobar pedagog, on je smatrao da će ovakav postupak vaspitno da djeluje na đake, što se stvarno i pokazalo — jer sada i đaci jedan drugome kažu: „Zdravo, bilmezu!“ Pravo bi bilo da ovaj nastavnik dobije bar pohvalu za novo i originalno shvatanje uloge vaspitača.

Sentimentalni bord

Nije tačno da onaj „Usamljeni Junoša“, sentimentalni roman Milovana Vidakovića nema više svojih čitalaca i pristalica.

U luci primorskog sela Bačine, srez Makarska, već više od godinu dana stoji usamljen cio jedan motorni brod. Biju kiše, bjesne oluje, a brod ni da mrdne krmom. Da nešto ribarima privrijedi, o tome i ne pomišlja, ma da je zato plaćen 500.000 dinara. I tako, eto, besposlen sanjari, a i šta bi drugo, kad mu pokvaren motor niko ne opravla. Ni odgovorni vlasnici, ni neodgovorne ribe više ga ne obilaze.

Ekspres-distribucija

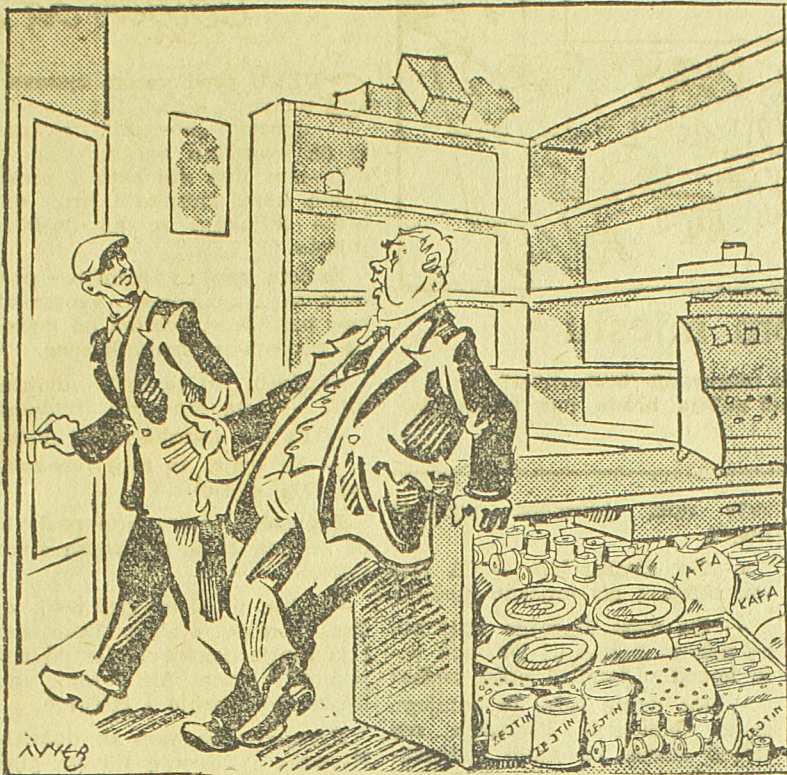
Da bi demantovao sporost i pasivnost naših distributera, poslovođa prodavnice Kombinata gume u Beloj Palanci, dijelio je po nekoliko pari obuće jednom licu. Pošto su, slučajno, ti kupci bili mahom njegovi prijatelji, distribucija je išla tako glatko i brzo da ostali potrošači nisu morali da se izlažu troškovima. Cipele su prosto izletjele iz prodavnice, a ostao je poslovođa da se bori sa „zavidljivcima“.

— E, čudan ti je ovaj svijet — jada se on — ne valja mu kad dijeliš polako a još gore kad dijeliš brzo!

Vunena skromnost

Prilikom popisa ovaca u vezi sa otkupom vune pokazalo se da je Obrad Maksimović iz Belog Manastira iz čiste skromnosti prijavio 48 ovaca iako ima 248, a da jedan njemu ravan u Mogoriću kraj Gospića prijavio samo polovinu svojih ovaca. Plemeniti gest ove dvojice toliko je dirnuo kontrolu popisa da ih je obojicu istakla kao primjere koji dokazuju da čovjek često može da bude žrtva svoje skromnosti.

D O L I J A L A L I J A

— Nema robe! Nema od čega da se živi!

— Ode roba! Od čega ću sada da živim?!

AFERA SA ŠIBICAMA

SJEDIM u kafani, poručio pivo — dobio ga brzo, fino, hladno, pjenušavo, milina! Izabrao sam meku cigaretu, stavio je u mušticu, pa — izvadio šibicu da zapalim.

Kresnem. Ništa! Ne pali. (A nisam je ni zagledao kakva je, nego onako, mahinalno palio, gledajući na trotoar i prolaznike). Izvadih drugu šibicu, sad zagledam — ona bez glave. Treću — isto.

Koji je ovo đavo? Puna kutija šibica, a evo već treća bez glave! Otvorim kutiju, raspem sve šibice po mermernom stočiću — sve do jedne bez glave. E, ovo je već mnogo. Prekipjelo mi, pa ospem grditi bezglavog slijepca koji je spakovao punu puncatu kutiju šibica, a sve bezglavih.

Da je ovoliko — ni po jada. Pozvao sam kelnera, on mi pripalio cigaretu, i u redu stvar. Ali se trefilo da je sa mnom za stolom bila neka debela gospa, sva u podvaljicama i karminu i puderu, i sva nakolmovana kao astragansko jagnje. Ona jedva dočeka ovo moje zlo, pa iako nepoznata, poče da saučestvuje i da tamonekoga grdi.

— Eto ti njihov udarnički rad: šibice bez glave... Poslije će biti

kao onaj Jova iz pjesme: kola bez točkova, čizme bez donova... Sve sam fušeraj...

Ja bijesan kao ris, kud ovo baš meni da se desi, da provociram provokaciju, ali koja fajda, kad preda mnom leže tako-zvani materijalni dokazi. Kad bi koza i htjela lagati, rogovine daju. I što je najgore, ja sam rođenom rukom iz rođenog džepa izvadio ovo čudo. Hajde da je ona izvadila bezglave šibice iz tašne, pa da je napadnem da im je namjerno poodvaljivala glave; ovako — ni makac!

Ustanem, platim, pa kući. Mislio sam, istina, da odem još u kinematograf, ali mi se nije išlo, što bi rekli pjesnici, narušio mi se duševni mir, đavo odnio i šibice!

Došao sam kući, pričam sestri onako sav bijesan šta mi se desilo, a ona bajagi sluša pažljivo i kao sa razumijevanjem, pa se onda navali smijati, sve pršti. Ja prvo zinuo od čuda, a onda počnem vikati na nju kako je i ona nesvjestan elemenat i još tako nešto, a ona ne sluša nego samo doziva sinčića iz avlije:

— Miško, Miško, odi brzo ovamo!...

Dode Miško, sav zajapuren od igre, a zaduvan od trčanja uz

basamke, upade u sobu kao granata:

— Molim, mama.

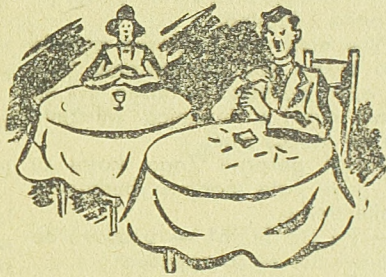
A sestra:

— Gdje su ti one tvoje brojnice što si ih pravio jutros?

Začas se moj Miško smrači, kaže:

— Ne znam, izgubile se.

Da vam ne pričam dalje dijalog između majke i sina (moje sestre i sestrića — đaka prvog razreda osnovne škole) i moje učešće u njemu. Uglavnom, rezime je bio ovakav:

Miško je dobio, kao i cio njegov razred, zadatak da odjelje četrdeset drvaca za računanje, a on ispao racionalizator, pa mjesto da djeljka drvca, on poptsjecao glavice šibicama, pa ponovo lijepo spakovao u kutiju, i ostavio na polici, da je spremno sjutra za školu...

...A ja dohvatio tu njegovu bezglavu kutiju, pa strpao u džep.

...A ona tetka iz kafane jedva dočekala da opanjka našu produkciju, i neću već ni da ponavljam šta je sve rekla ova otrovna klepetuša.

Kad sam sve ovo čuo, nisam znao šta bih: da se ljutim i dalje, ili da se nasmijem. Izabrao sam ovo drugo.

Onda sam htio da odem u kafanu da objasnim onoj nefriziranoj strini slučaj, ali me sestra od toga odvratila.

— Batali, kaže, Mitre, čorava posla. Ne vrijedi onoj babi ništa da pričaš, prvo, jer ti ne bi vjerovala, a drugo ona je dosad imala hiljadu dobrih kutija šibica u ruci, pa je ipak radije povjerovala ovoj jednoj nego onoj hiljadl. Ostavi je, nek je nosi mutna Marica.

Diskusiju je po ovoj temi zaključio Miško:

— Nemoj, kaže, čika Mitre, ništa da se sekiraš. Ima kod nas u čitanci poslovice: „Pas laje — vjetar nosi“, a uz nju je nacrtano neko kuće kako laje. Evo, sad ću pored kućeta da nacrtam tu tetku...

I uze, obješenjak jedan, olov-

čicu pa začas nacrtala onu svoju nakolmovanu sabesjednicu. Nije baš pogodilo sasvim tačno, ali je uhvatio osnovne crte (u Mišku izgleda raste talenat za karikaturlistu): nacrtao je gospu pakosnog, zajedljivog, ogorčenog i uza sve to još i desperatnog izraza.

Eto, tako se završila ta „afera“ sa šibicama.

M. M.

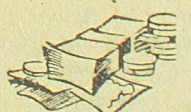
Brojanica trgovanta špekulanta

Alfa, beta,
jedan, dva,
špekulant sam
bio ja.

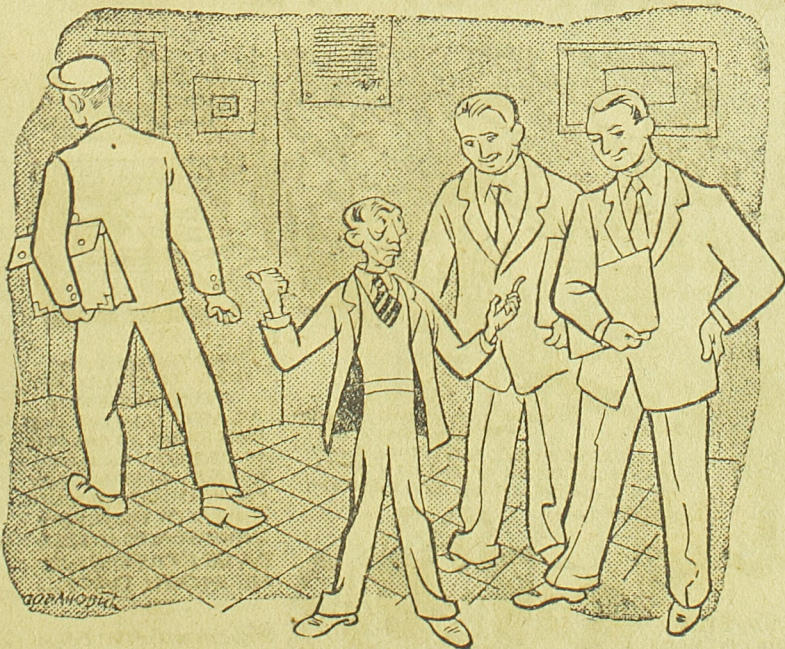
Dok sam radnju im'o svoju
koze bjehu sve na broju.
Na vratima
firma stoji,
vazda štima
kad se broji;
a — da sumnja bude manja
u izlogu sljedovanja.

Ispod tege i u stanu
držah robu švercovanu:
čokolade
i donove,
naliv pera
i štofove,
konac, pliš,
i lastiš.
Aferice bjehu razne, —
plaćah kazne;
ali sve se natrag vrati:
mušterija sve pozlati.

Al' se naglo —
džari, lari,
okrenuše tumbe stvari.
Uh, šta ovo rade sada,
beta, gama,
nastala je iznenada
zavrzlama!
A za mene
gama, teta,
ispala je čista šteta.
Nesta svega
i — omega!

Nerazumljivo zalaganje

— Ne razumijem zašto se toliko zalaže da se bavimo fiskuaturom!

Mala stanarska svečanost

Uprava stambenih zgrada V rejona u Beogradu priredila je izložbu predmeta izvedenih iz kanalizacije zgrada kojima upravlja. Na izložbi će moći da se vide najraznovrsniji predmeti, kao što su kosti, drveni i ugljeni otpaci, komadi tekstilija svih vrsta i oblika, ljuške od krompira i slično. Izložbu će otvoriti predstavnik stanara „najurednije“ zgrade prigodnim govorom: „Murdarlući nekad i sad“ Očekuje se da će se na završetku podijeliti diplome i nagrade najzaslužnijim stanarima.

Na pravom mjestu

— Otkud u Zavodu za socijalno osiguranje berbernica? — Veoma pametna ideja. Ljudi dobiju bradu dok stignu do liječnika!

TAKMIČAR

PERA DŽIMIĆ volio je titule. Kao osnovac topio se od miline kad je bio redar za vrijeme odmora. I to je za njega bila titula. A i kasnije se uvijek starao da ima neko počasno zvanje. Kao mladić bio je zastavnik sokola V-og kvarta, u zreloj dobi — počasni član Kola srpskih sestara. U posljednje vrijeme, kao službenik, ostao je nekako bez i jedne titule. Zbog toga se riješio da odnese pobjedu u prvomajskom takmičenju.

I prošlog mjeseca, da ste zapitali Peru Džimića za junačko zdravlje, odgovorio bi vam: „Ma, ni, ubih se od posla.“ Zaista, juri čovjek iz odjeljenja u odjeljenje — akta mu pod miškom, prosto se stopila s njim u jedan pojam. Vide ga svi, a što je glavno, i rukovodioci valjda imaju oči! Istina, nekupit se desi da pod miškom nosi samo čiste presavijene tabake hartije, ali to je sigurno iz zaboravnosti, a brate, to nadležni i ne stignu da primijete.

A tek njegov sto! Prava tvrđava kancelarijskog rada. Sjedi on u busiji, a svuda oko njega akta, akta, brdo od akata. Vire iz fijkoka, oko stola naslagana, sjedi na njima, a na stolu — kula do tavanice.

Na konferencijama postao bauk za ljenjivce — poveo krs-taški rat protiv birokratije. Jednom je čak izbacio parolu:

„Od djetinjstva pa do groba najslađe je činovničko doba.“

Loz mu, međutim, nije izvuкао. Pera Džimić nije dobio novu titulu.

Teško ga je razočarenje ophr-

Mačak u džaku

Drugo je to otići, recimo, na vašar i postati mušterija šatre gdje se prodaju kesice sa brojevima ili gdje bijeli miš vadi „sreću“. Drugo je, razumije se, jer onda, zna se, igraš „na sreću“ pa šta ispadne. Kupuje mačka u džaku. A taj mačak mogu da budu neke zardale minđuše, bijela tvrda kragna iz prošlog vijeka, ili kakva drvena muštikla.

Ali kad se takav neki mačak uvuče i u druge kesice koje nisu „srećke“, onda je to drukčije. Tako je u selu Požeženi, Srez ramski, Života Milovanović kupio sjeme za kupus kod gazde Marjana Marjanovića. I posijao Života sjeme. Kad je došlo vrijeme da se njiva zazelene, ona se stvarno i zazelnila. Ali ne od kupusovog rasada već od obične trave. Ispalo, dakle, da je Života sijao — travu. Kupio jednostavno mačka u džaku, to jest sjeme u kesicama, i posijao toga mačka, i iznikli — mačići. Obična, najobičnija trava.

A gazda Marjan, naravno, nije imao pojma. Ta, otkud bi on!...

Čovjek od PRAKSE

GUŽVU pred vozom rješavam u svoju korist. Uz gromoglasno: „ho-ruk!“ hvatam se za gvozdenu ogradu vagona. Žrtvujem dva dugmeta i preko nekih kora, ljušaka i hrpe dubreta skljkam se na najbliže mjesto.

Brišem znoj i sažaljivo posmatram izgužvanog sapatnika, koji pristiže sa čvorom od mašne na suprotnom kraju kragne.

— Zašto ste se toliko umusavili? — pita me ovaj iznebuha.

— Pa eto, oznojih se od gužve.

— Ne velim za znoj, već zašto ste tako garavi?

Prevlačim maramicu preko lica — ona crna, pogledam ruke: crne.

— Nije to ništa, tješi me k mišija, nemate prakse. Tako sam i ja ranije: izgaravam se od stepenica i vrata. Ali i tome ima lijeka — kupanje i čišćenje.

Konsolidovao sam se donekle. Kupanje i čišćenje mi ne gine. Čim stignem. A treba da stignem brzo, zvalo me preduće da se odmah vratim sa službenog putovanja. Gledam još jednom telegram rukovodioca: „Dolazi odmah, čekam na stanici.“

— A, telegram imate? — prihvaća čovjek od prakse. — Da vidite samo mog belaja. Uputim vam ja čeliku, poslije bolesti, na oporavak kod brata u unutrašnjost. Kad, onomad, stiže telegram: „Čerka ti se udavila.“

— Rusvaj u kući. Žena kuka: „Eto, kažem ja da ne ide, a ti zpeol!“ I naravno, šta drugo: nabavimo metalni sanduk, damo ga na gepek na hajd, onako tužni i ožalošćeni.

Ulazimo u neku stanicu i saputnik prekida priču. Voz škripi... škripi i tek: hop — stoj. Sa tavanice se otkida pozamašan komad paučine i ukrašava mi koljena. Čovjek od prakse pomaže mi da ih dovedem u red.

— Ništa, ništa. I ja sam ranije bio slične sreće. Uđem tako u voz, sjednem, ne gledam, i prosto se slikam na prašini kao ono djeca na snijegu.

Sa zebnjom ustajem i — gleslikao sam se. Sloj prašine na sjedištu jasno pokazuje gdje sam sjedio, vidim čak i gdje su bili peševi moga kaputa. Pokušavam da se otresem.

NARODNA LIRA

Obavezu dragi uze, stalno kopa kukuruze. On se bori, moram reći, sve za prinos veći.

TAKMIČAR

valo. Nestalo je akata sa njegovog stola. Služtelj koji ih je nosio u arhivu nalazio je među njima i neka iz 1920 godine.

Nestalo akata, pa počeo i Pera da nestaje iz kancelarije. Treba poslije toliko napora i da se odmori. Najprije mu se uskršnje praznovanje poprilično odužilo — tri dana mu je Hristos vaskrsavao.

Onda je počeo sve češće da poboljeva. Jednom dobio kijavicu, drugi put grip, treći put uganuo nogu.

Eto, ove nedjelje ga nema već tri dana u kancelariji. Jutros se pojavio i ode pravo šefu.

— O, dobro jutro, druže Džimiću! Šta je s vama? Kao da ste zaboravili na kancelariju? Da

nije opet hronično uganuće noge?

— Ne, druže, šefe. — A glas mu bolan i oči umorno gledaju.

— Da niste slučajno opet bili na nekom krštenju? Da vam nije kogod u familiji nešto rodio?

— Ne, druže šefe. Ja bolujem, teško bolujem. Proganja me stalno misao na moju kancelariju. Svakog trenutka mi pred oči iskače naredba moje savjesti: treba raditi, treba raditi! I ja se sve više žrtvujem toj misli. I tako, dok moje kolege daju kancelariji samo svoju sposobnost, svoje vrijeme, ja joj žrtvujem svoj život. Venem, kopnim, proganjam neprestano tom mišlju: raditi, raditi, raditi! I zbog toga, druže šefe, smatram da za toliku žrtvu imam prava da tražim priznanje — tražim povlašćenu plate...
V. K.

Kako smo otpušili česmu

U NAŠEM KRAJU, ispod same Zvezdare, imamo česmu sa tri jaka mlaza. Podignuta je još prije onog prvog svjetskog rata. Svi odatle zahvatamo vodu, jer je pitka i hladna.

Prije neki dan betonska ograda oko česme sva poplavljenjena. Mutna voda ispunila cio basen, sve do samih cijevi i stepenica. Mlazevi ma ne možeš prići.

Dolazi gospođa Zaga, kojoj su do prije pola godine bedinerke nosile vodu.

— Pa šta je to! — užasava se ona. — Šta se to zapušilo!

— Zapušilo se... — kažu neki zureći u lule.

— Pa zar ne može da se otpuši?

— Ne može.

Gospođa se snalazi:

— Treba javiti nekome!

Eto ti malo zatim Bore, bivšeg bakalina. Kad ugleda opasenu česmu i nabujalu vodu, odjednom se razgropadi:

— Ljudi moji, pa to je bezobrazluk! Kako ću vodu da zahvatim?

To bi trebalo odmah javiti, da se popravi. Treba telefonirati vodu! Bruka jedna!

Kako ko nailazi, Bora mu se obraća s istim gnjevom:

— Braćo moja, šta ćemo sad! Ne može čovjek ni vode da se napije! Treba telefonirati!

Testije, kofe, kante i bokali zauzeli okolo položaje i čekaju.

— Bruka jedna! — bjesni bivši bakalin.

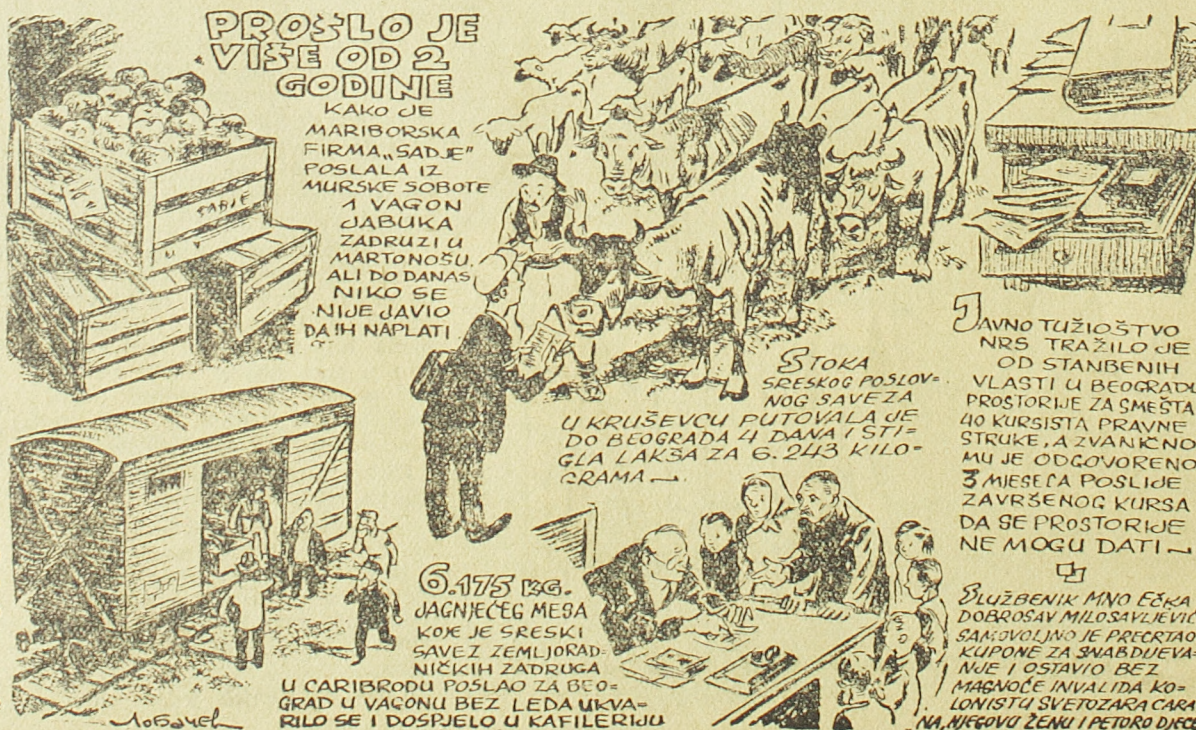
Odnekud se provuče kroz gomilu žile pionir. Pogledao i oči nekud, a ne potraja dugo, vrati se on s mehaničarom Acim. Obajica skidoše cipele, zasukaše nogavice, pa zagaziše u razlivenu vodu. Nisu majstorisali ni deset minuta, a voda poče brzo da otiče. Čim je nastala osjeka naveliše kofe, kante, testije i bokali, dokazujući ko je prije došao.

A Bora se progura prvi sa dvije kofe i ljutito reče:

— Pa to je trebalo odmah uraditi, a ne da se pati narod!..

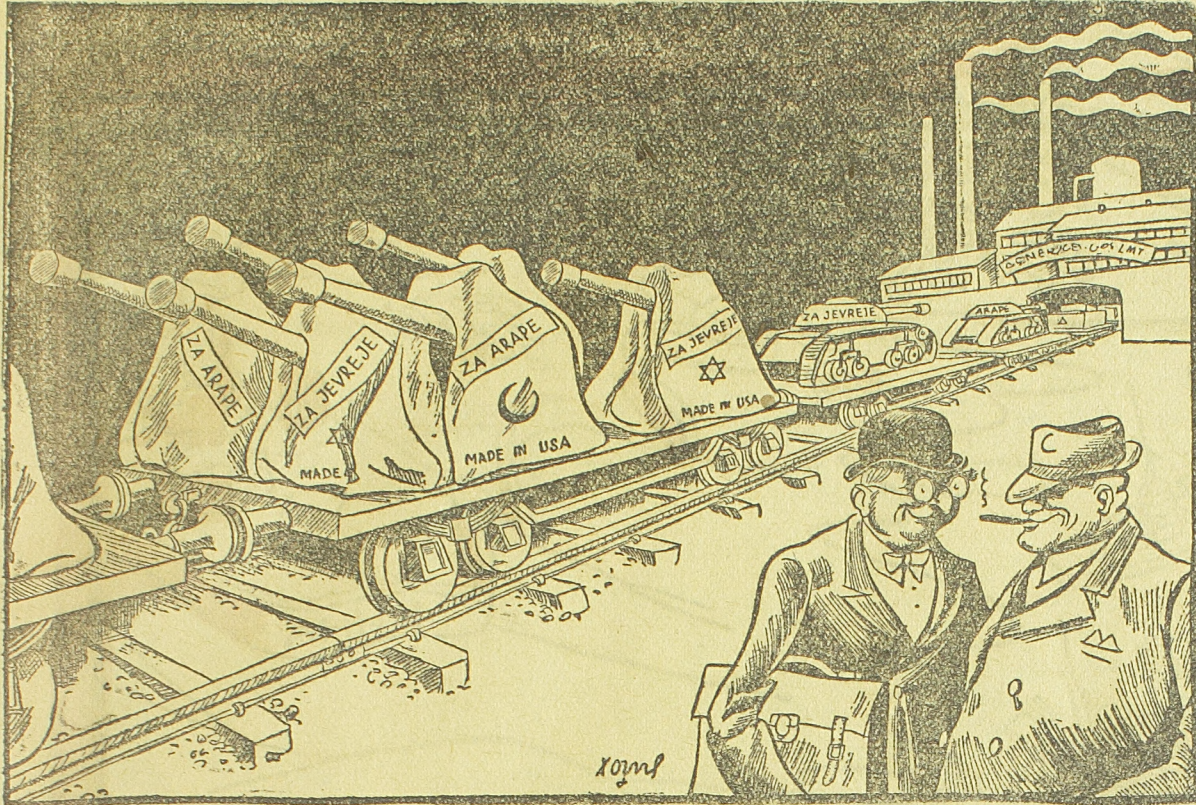
N. J.

VJEROVALI ILI NE

LJUDI MEKA SRCA

Poslije diskusije u američkom Senatu, odlučeno je da se oružje može slati i Jevrejima i Arapima.

— Ono, jest da smo priznali jevrejsku državu Izrael, ali moramo biti pravedni i prema Arapima!

NA OSTRVU POKAJANJA

PRESTAO sam da veslam. Izvalio sam se na leđa u svom malom čamcu i platio tako pod plavim sunčanim nebom, njišući se na blagim talasima Jadrana.

Iznenada sam se probudio.

Osjetio sam tupi udar i jak bol u ledima i oko desne sljepoočnice. Čamac mi se razbio. Ležao sam neki minut u pijesku i čim sam malo došao k sebi, počeo sam da razgledam gdje sam to prispio.

Odmah sam zaključio da sam na nekom ostrvu gdje ima i ljudi, jer su se nazirale u daljini konture nekih zgrada. Polako sam se približavao onako u kupaćim gaćicama, i uskoro sam ugledao prvog čovjeka. Na moje prijatno iznenađenje to je bio Đoka, moj stari poznanik i drug.

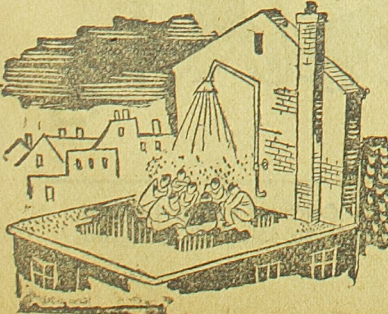
— Otkud ti ovdje? — upitao me je iznenađeno.

— To bih i ja htio da znam. Brodolom, brate... — pokazivao sam na razlupani čamac. — Nego zaboga, Đoko, kakvo je ovo ostrvo?

— Ovo je Ostrvo Pokajanja. Koristiće ti da ga razgledaš. Hajde sa mnom!

Dok smo koračali prema „građu“ doznao sam da je ovo malo ostrvo nedavno uređeno kao neki popravno-vaspitni zavod za razne štetočine. Primjenjivani su najnoviji principi psihoterapije i pedagogije i sazidane najmodernije zgrade sa potrebnim instalacijama.

Stigli smo do centralne zgrade. — Ovo je sjedište Vaspitnog suda. Ali ovo nije interesantno. Bo-

lje da pogledamo odmah kako se vrši vaspitno kažnjavanje.

Ušli smo u jednu zgradu. Prvo mi je palo u oči da neki ljudi neprekidno i beznađežno trčeraju po stepeništu, kao da nešto traže. Đoka mi je objasnio da su to službenici koji u svojim nadležnostima nisu označili gdje se nalazi koja kancelarija.

U parteru sam pročitao napis: „Prijem publike od 11—11.30.“ — ali je on bio precrtan crvenim mastilom, a pored njega napisano: „Prijem publike redovan“.

Na prvom spratu zaustavismo se pred jednim vratima.

— Uđi slobodno, bez kucanja — hrabrio me je Đoka. — Ja inače treba da vršim inspekciju.

Mjesto sobe ugledao sam jedno kupatilo s ogromnom kadom, u kome je neka gojazna žena kupala tri debele svinje. Ona je zaklala svinju u kupatilu u Beogradu i zapušila kanalizaciju u cijeloj kući.

Na trećem, posljednjem spratu nije bilo krova. Tu je sjedilo pognute glave cvokoćući, šest-sedam ljudi. Saznao da su to: tehnički organ Uprave stanbenih zgrada, jedna nastojnica i još neka lica koja su se „nepravilno odnosila prema državnoj imovini“. Specijalni tuž stalno je sipao na njih mutnu kišnicu.

Na ostrvu su radile tri menze. Jedna za službenike, jedna za pokajnike i jedna specijalna vaspitna menza za kuvare i upravnike menzi. Malo sam se sažalio na njih. Kazna je bila surova. Ručali su neku supu od kuvanog sapunskog soka, zatim neko pohovano perje sa slamom i najzad neko tijesto sa meni dobro poznatim pekmezom.

Stigli smo do jedne imponantne zgrade u kojoj su bili smješteni razni ljudi koji nisu vodili računa o pravilnom nagrađivanju svog osoblja prema efektu rada, kao i članovi nekih ustanova u kojima niko nije odgovarao ni za šta.

Sa njima se naročito pažljivo postupalo. Radili su pod stalnim pedagoškim nadzorom. Držana su im predavanja, prikazivani vaspitni filmovi, itd. U dvorištu je vježbala jedna grupa na naročitim gimnastičkim spravama,

radi dobijanja elastičnosti. Kada sam ulazio, neki su baš bili okupljeni oko gramofona koji je stalno ponavljao: „Plati po efektu rada!“ „Ja sam lično odgovoran! Ti si lično odgovoran! On je lično odgovoran...“

Veče sam proveo u prijatnom razgovoru sa upravnikom ostrva, predlažući još neke metode vaspitanja. Zatim sam se vratio u Dubrovnik motornim čamcem i produžio odmor.

J. BALIN

MALI ĐOKICA PIŠE „JEŽU“

POKOJNI PROFITI

BABIN rođak čika branko poveo razgovor s dedom a deda kaže biće rata a čika branko kaže a kroz koliko mislite a deda kaže kroz tri meseca a čika branko kaže aj da se kladimo da neće a deda kaže za proleće smeo bi se zakleti a čika branko kaže a smet l i da se kladite a deda kaže godinu i po dve, to je najdalje a čika branko kaže aj po iljadarku a deda kaže kratak si ti da se sa mnom kladiš a posle došo ujka jova i čika branko priča lepe sam ja parice uzo na treći svetski, dosad ravno petnes iljadarki, još četres pete sam uvatio jednu za proleće pa dve za jesen, samo tek pomene neko rat a ja ga navedem d odredi rok i cap iljadarka pa što je bilo fino četres šeste, sve na dva meseca pa samo zakucam na vrata i viknem mir vsjem, četres sedme mislio bi čovek bogzna šta a ono svega dve sezonske a ove godine iskamčih jednu majsku i to je sve, teško vreme nastalo a deda paja kaže sprdaj se ti al sigurno je da će biti a čika branko kaže aj da se kladimo.

Čika čira bakalin s derma stigo da namuze trista kutija evaporiranog mleka i drugu konzervativnu robu pa mu sad evaporilala bakalnica a čika nidža bifedžija prodavo piće po crnoberzijanskoj kalkulaciji pa pošli na daču kod dede što je ranije propo ko grosista i on im kaže pa zar niste nanjušili pa da nešto posakrivate a čika nidža kaže more od ovi ništa ne moš sakriti, eto bata bori našli naliv pera a čika čira kaže ppppronađu oni ššššpppenodlu a naišo i čika leka manifakturista što je skupljo lastiš na kilometre pa kad ga rastegne i veže oko pojasa d odleti preko baru al ga sad lastiš udario po licu pa se žali ej bre dve iljade godina vlado trgovački poredak i di baš da strefi našu generaciju ova preturbadja, zar ja što no kažu prefakuta pa da se nađem u pokojni stalež a ujka jova kaže ama nije to pokojni stalež, treba nama i bifedžija i bakala i manifakturista nego su se upokojili profiti, oni su pokojni a baba kaže bog dušu da im prosti.

Utom lupi na vrata kuma živka s čubure pa kaže jao kum pajo šta sam čula pa dođo ko bez duše da vam javim naopako kazala mi moja intimna prijateljica a i neka svojta dođemo a ona ima veze sa šnajderkom što šije po uglednim današnjim kućama auh kum pajo čuda i pokori a deda kaže ama govori kuma živka precrkosmo od nestrpljenje a ona se prekrsti pa kaže čula sam da će budiboksnama d uzimaju i živu decu preko sedam godina a deda kaže eh kuma živka to su te nasamarili, more kamo lepe sreće d oče da nacionalizuju ovog mog đokicu da se kurtalšem bede al neće neg baš ostavljaju te pijonerce po svima kućama da nam život zagorčavaju dok nas od nji-ove petoletke ne uvati troleznica.

TUK NA LUK

Politika „hladnog rata“ sad ne prosperira, jer je čvrsto za vrat hvata — politika mira.

POMOĆ ITALIJI

Prijatelji jesu skloni da im „pomoć“ dadu: pomogli su njima oni da sastave vladu.

TRKE S PREPONAMA

Odveo me sin na trke. Ono, ja sam htio zapravo da odem do Topčidera, ali sin navalio:

— Da vidiš samo! Eksploušn je u izvrsnoj formi!

— Eksplo... — Zaplićem ja jezikom.

— Eksploušn — dopunjuje me.

— Pa Helm Strom i Fer Džordž!

— Helmst... de, de, da vidim i tog Džordža!

Stigli smo. Na trkalištu čudnovat žamor. Čujem: „sinjor“... „aviz“... „roz“ — sve nešto strano. Sigurno došao neki izletnički voz iz inostranstva pa doveo ljubitelje trka i na naš hipodrom.

— O kakvom to meteoru govore?

— Ne, to je Miteor Lajt, dobro grlo!

— A ovaj pominje i neke fanfarone, ljute papričice.

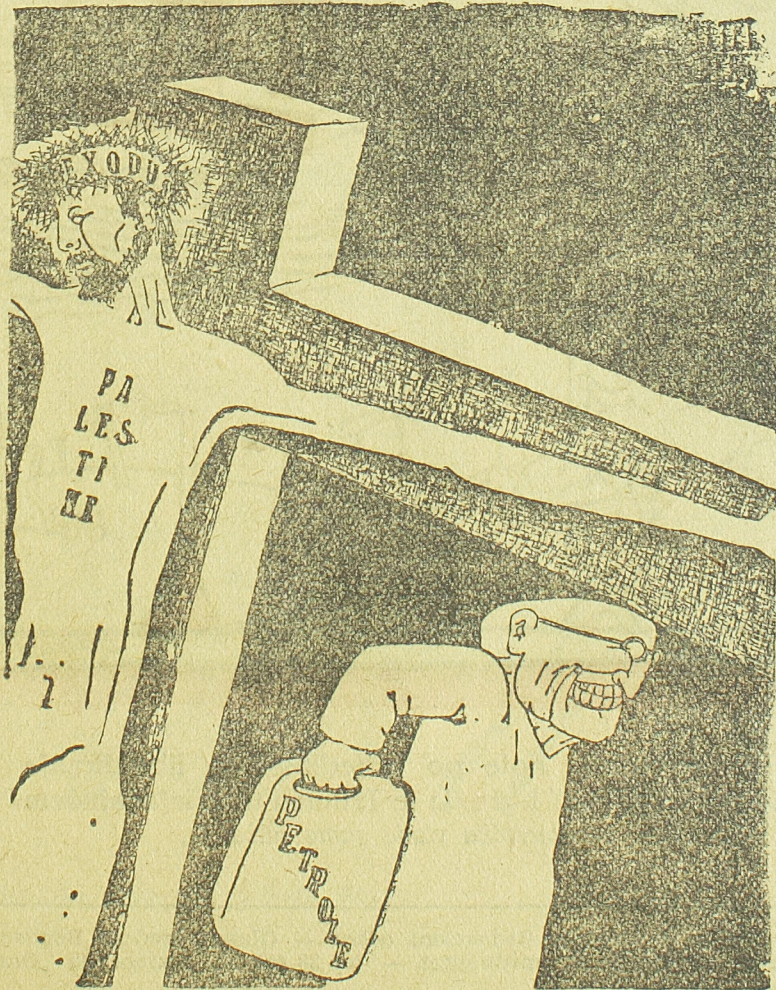
— A, nisu to fanfaroni, to je Fant od Fare, kasač!

Obuze me oduševljenje. Kakve divne strane riječi! A konji, ipak, naši!

Uživio sam se brzo u tu atmosferu. Posjetih par puta i kladičnicu. Samo promrmljam: „Maunt... eksplaunt... aksi... helmušn“ — pa šta ispadne. I, da vidite, imao sam sreće. Doduše, priznajem, oznojih se, a glasne žice mi se dobro isprepletoše; sve mi se čini da sam i jezik uganuo od onih suglasničkih prepona.

A kako li je tek onom džokeju što jaši Eksplo... oušna! Njemu je sigurno već cio jezik otišao u cik-cak!

JUDA

(„Action“, Pariz)

Američke

šaljivčine

Povodom američko-sovjetske note po prijedlogu za likvidiranje nesporazuma „New York Post“ kaže da je Truman u izvinjavajućem tonu izjavio da se američka vlada samo našalila.